Biobibliografii

Personalitatea lui Melvil Dewey

Dr. Zenovia Niculescu
Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării,
Facultatea de Litere, Universitatea din Bucureşti
E-mail: zenovianiculescu@yahoo.com

Dr. Zenovia Niculescu este profesor la Catedra de Ştiinţele Informării şi Documentării a Facultăţii de Litere de la Universitatea din Bucureşti. Este titulara cursurilor de catalogare, clasificare, indexare şi bibliografie. Domeniile sale de cercetare sunt: sisteme de clasificare, limbaje de indexare, catalogarea documentelor, sisteme şi structuri bibliografice, limba şi literatura română.

Rezumat

Personalitatea lui Melvil Dewey se conexează direct la activitatea biblioteconomică desfăşurată în plan universal: fondatorul sistemului Clasificării Zecimale Dewey (*C.Z.D.);* creator de învăţământ biblioteconomic; profesor cu o anvergură intelectuală şi o didactică aparte şi promotor al educaţiei permanente în biblioteci. Melvil Dewey *„un geniu şi un dinam al energiei."* (1)

Cuvinte cheie: Melvil Dewey, date biografice, activitate profesională, creator de învăţământ biblioteconomic

Date biografice

Melville – Louis Kossuth Dewey – nume, pe care „în pasiunea sa pentru stenografie l-a redus la Melvil Dewey" (2) – s-a născut la 10 decembrie 1851 în oraşul Adams Center, în apropiere de Watertown, New York, fiind cel mai mic dintre cei cinci copii ai familiei.

A urmat cursurile Seminarului Oneida, apoi pe cele ale Universităţii Alfred, în vederea pregătirii pentru colegiu. Începând cu anul 1870 este student al Colegiului Amherst până în 1874 când obţine diploma de absolvire (9 iulie 1874). În timpul studenţiei, Melvil Dewey a fost asistent-bibliotecar, până în anul 1876, în cadrul Bibliotecii Colegiului Amherst, pe

BDD-A27091 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

care a reorganizat-o pe baza propriului sistem de clasificare şi ordonare a publicaţiilor.

Între anii 1876-1883, Melvil Dewey îşi desfăşoară activitatea la Boston, pentru ca în perioada 1883-1888 să activeze ca bibliotecar şi profesor de biblioteconomie la Colegiul Columbia din New York.

În anul 1888 a devenit director al New York State Library, deţinând şi funcţiile de secretar şi trezorier al Universităţii din New York.

Perioada următoare, anii 1889-1905, este marcată de activitatea sa ca bibliotecar la Biblioteca de Stat din New York şi secretar al Colegiului Regenţilor Universitari din New York.

În anul 1885, Melvil Dewey a înfiinţat Fundaţia pentru Învăţământ Lake Placid Club, instituţie care, după propriile mărturisiri, a devenit pentru următorii 25 de ani, „centrul preocupărilor" sale, fiind chiar directorul acesteia între anii 1906-1926.

A murit în Florida, la 26 decembrie 1931, în urma unui accident cerebral.

Activitatea profesională

Indubitabil, viaţa, preocupările şi activitatea profesională ale lui Melvil Dewey au gravitat în jurul bibliotecii.

Nu putem imagina o autobiografie intelectuală şi profesională cuprinzătoare şi integrală a lui Melvil Dewey care să nu aibă în centrul său ideea şi instituţia bibliotecii.

Fără îndoială, profesia de credinţă a lui Melvil Dewey se regăseşte în editorialul primului număr al publicaţiei „American Library Journal", intitulat: „Profesia": „De-a lungul timpului biblioteca a fost mai degrabă un muzeu, iar bibliotecarul un şoarece printre cărţi prăfuite. Timpul a transformat biblioteca în şcoală, iar bibliotecarul este un învăţător, în sensul cel mai înalt al cuvântului, iar vizitatorul este un cititor printre cărţi asemeni unui muncitor printre uneltele sale." (Dewey, M. 1876, p. 5). (3)

Conform acestor idei, zonele de acţiune ale lui Melvil Dewey au fost: organizarea sistematică a colecţiilor de bibliotecă; formarea şi pregătirea bibliotecarilor; educaţia permanentă; fondarea unor organizaţii profesionale ale bibliotecarilor; iniţierea publicaţiilor periodice de specialitate biblioteconomică şi, nu în ultimul rând, preocuparea, aproape obsesivă, pentru reforma ortografiei limbii engleze şi a sistemului metric.

Organizarea sistematică a colecţiilor de bibliotecă l-a preocupat încă din perioada anilor de studenţie, când Dewey „a vizitat peste 50 de biblioteci newyorkeze şi în toate aceste instituţii, după cum reiese din

BDD-A27091 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

declarațiile sale, a remarcat lipsa de eficiență, risipa de muncă şi bani datorate permanentelor reclasificări. Atunci va fi luat decizia de a fundamenta un sistem de clasificare universal valabil şi simplu de folosit." (4)

Baza operațională şi conceptuală a sistemului său de clasificare a reprezentat-o Biblioteca Colegiului Amherst, unde a lucrat ca bibliotecar, iar motivația era una strict pragmatică, de a eficientiza organizarea colecțiilor de publicații prin crearea unui sistem logic, simplu şi flexibil de aranjare şi regăsire a cărților.

Fără a intra în detalii, menționăm că Melvil Dewey era convins că funcționalitatea unui sistem era dependentă de proiectarea unor soluții operative de înglobare a tuturor subiectelor, dar şi de reprezentare prin structuri simple.

Nu încercăm să limităm problematica abordării sistemului zecimal şi al cifrelor arabe doar la mărturisirea euforică a lui Melvil Dewey din propriul Jurnal, dar nu putem eluda argumentul de austeritate a autorului: „După luni de studiu, într-o duminică dimineață în timpul unei lungi slujbe a pastorului Stearn, când mintea îmi era preocupată de această problemă vitală, soluția m-a fulgerat şi, sărind de pe scaunul meu, apropriindu-mă, am strigat:"Evrika". (5)

Modalitățile concrete de asumare a responsabilității fiabilității proiectului său s-au regăsit în memorandumurile adresate de tânărul Dewey, Comitetului Bibliotecii Amherst, care i-a aprobat implementarea propriului sistem în aranjarea publicațiilor acestei biblioteci.

Trei ani mai târziu, în anul 1876, a apărut prima ediție a Clasificării Zecimale Dewey: „A Classification and Subject Index for Cataloguing and Arranging the Books and Pamphlets of a Library."

Nu vom realiza, aici, o prezentare completă a Clasificării Zecimale Dewey, dar vom menționa că opinia predominantă atât a teoreticienilor cât şi a practicienilor este bine ilustrată în caracterizarea făcută de W.C. Berwick Sayers: "Virtuțile sale cardinale sunt universalitatea şi ospitalitatea, o notație simplă, extensibilă, devenită acum un vocabular de clasificare aproape internațional, trăsături mnemonice excelente şi un index admirabil. Ea are multe defecte, dar posedă, totuşi, asemenea calități de adaptare încât a supraviețuit la critici foarte convingătoare şi în aparență irefutabile, progresând în ciuda acestora". (6) Mai trebuie adăugat că proiectarea şi construirea unui sistem de clasificare a publicațiilor de către Melvil Dewey se înscrie în câmpul performanțelor biblioteconomice universale.

În acelaşi context, Paul Salvan, marcând semnificațiile majore ale Clasificării Zecimale Dewey, apreciază: „trebuie adus un omagiu efortului

BDD-A27091 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

de novator al lui Dewey, a cărui influenţă asupra evoluţiei sistemelor de clasificare este un fapt incontestabil." (7)

Semnificativă, în acest sens, este şi implicarea directă a lui Melvil Dewey, între anii 1895-1905, în activitatea de constituire a sistemului Clasificării Zecimale Universale. Ar trebui, de asemenea, menţionat faptul că Melvil Dewey a coordonat schema clasificării sale până în anul 1931, alături de redactori, care s-au ocupat de elaborarea şi editarea C.Z.D. Astfel, Dorkas Fellows, colaboratoarea apropiată a lui Melvil Dewey şi redactor al C.Z.D. până în anul 1938, când a murit, a contribuit nemijlocit la editarea sistemului Clasificării Zecimale Dewey, ca ceea ce a însemnat, de fapt, „sfârşitul a ceea ce s-ar putea numi tradiţia directă a autorului". (8)

De fapt, Melvil Dewey a cedat drepturile sale de autor Fundaţiei Lake Placid Club Education, care a gestionat Clasificarea Zecimală Dewey până în momentul transferului C.Z.D. la Biblioteca Congresului din Washington, unde Biroul Editorial are competenţe manageriale până în prezent.

Dewey – creator de învăţământ biblioteconomic

Trebuie să definim personalitatea lui Melvil Dewey şi din perspectiva creării învăţământului biblioteconomic, deoarece el a înfiinţat Şcoala de bibliotecari, dar a iniţiat şi fundaţii profesionale în cadrul cărora s-au desfăşurat activităţi continue de formare şi perfecţionare ale bibliotecarilor.

La 5 mai 1887, Melvil Dewey a inaugurat Şcoala de bibliotecari: „School of Library Economy at Columbia" pe care ulterior, în anul 1889, o transferă la New York, Albany, cunoscută sub denumirea: „New York State Library School", unde a fost urmat de cinci dintre profesorii de la Columbia: Walter Biscoe, Ada Alice Jones, Florence Woordworth, May Seymour şi Mary Salome Cutler, numită directoare-adjunctă a şcolii, cu care, de altfel, a avut numeroase divergenţe de ordin profesional, îndeosebi asupra raportului dintre teorie şi practică din aria curriculară a facultăţii. (9) Chiar, dacă s-a preconizat, pentru început, un număr de 10 studenţi, în anul 1889 numărul s-a dublat, iar „prezenţa feminină a constituit o inovaţie remarcabilă a cărei justificare a fost, apoi, larg dovedită." (10) După doi ani, absolvenţilor li se acordă diplome în ştiinţele bibliotecii şi, ulterior, puteau dobândi chiar doctorate în acest domeniu.

În privinţa prestanţei lui Melvil Dewey în faţa studenţilor, Wayne Wiegand, profesor la University of Wisconsin, cel care s-a preocupat atent de biografia acestuia, consemnează: „Subita apariţie şi dispariţie a lui Dewey adăuga mister printre studenţii şcolii, mulţi dintre aceştia continuând să respecte sentimentul de a fi fost printre pionierii şcolii biblioteconomice.

BDD-A27091 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

[…]. La cursurile sale, Dewey începea imediat să turuie 180 de cuvinte pe minut în timp ce studenţii luau vijelios notiţe. Ocazional se oprea, se întorcea spre clasă, adopta o poziţie dreaptă şi, în timp ce îşi dădea uşor capul pe spate, se adresa studenţilor uitându-se direct la ei. Studenţii îşi aminteau de bărbia proeminentă, capul înalt, nările dilatate atunci când puncta un aspect important." (11)

Un alte centru de interes al lui Melvil Dewey l-a reprezentat educaţia permanentă aflată într-un raport de interdependenţă cu biblioteca. Ne sprijinim afirmaţia pe convingerea lui Melvil Dewey conform căreia: „Educaţia se face de-a lungul întregii vieţi. Trebuie să ne străduim să învăţăm masele să citească în şcolile noastre. Mai apoi, aceştia vor deveni capi de familie şi dacă vom continua să ne ocupăm de educaţia lor, trebuie să o facem prin intermediul bibliotecilor care să ne servească drept licee şi colegii pentru oameni. (Dewey, 1889)". (12)

Putem susţine că valorizarea proiectului privind bivalenţa bibliotecă-educaţie s-a regăsit în activitatea fundaţiilor iniţiate şi conduse de însuşi Melvil Dewey, şi anume: Lake Placid Club (1885); Lake Placid Club Education Foundation (1922); Lake Placid South (19237-1931). Anual, între 1899-1908, Melvil Dewey împreună cu soţia sa, Annie Godfrey Dewey organizau Conferinţele Lake Placid în cadrul cărora se discutau atât problemele educaţiei cât şi reflectarea acestora în cadrul Clasificării Zecimale Dewey. La prima conferinţă, Melvil Dewey a expus principiul zecimal care stă la baza propriului sistem de clasificare. Un aspect deosebit de interesant al dezbaterilor din cadrul acestor conferinţe l-a reprezentat analiza detaliată a unor domenii ale cunoaşterii şi a reflectării acestora în schema C.Z.D.

Legătura afectivă şi intelectuală a lui Melvil Dewey cu Fundaţia pentru Educaţie Lake Placid Club a fost atât de puternică, încât gestiunea C.Z.D. a fost cedată de către Melvil Dewey, în anul 1924, Fundaţiei care ulterior a înfiinţat editura „The Forest Press" unde au fost publicate ediţiile Clasificării Zecimale Dewey. Din anul 1988 The Forest Press a fost inclusă în O.C.L.C. – Online Computer Library Center.

În acelaşi timp, Melvil Dewey considera că progresul bibliotecii va fi posibil prin realizarea unor reforme de substanţă care să fie sprijinite de organizaţii profesionale şi susţinute de o presă de specialitate. De aceea, Melvil Dewey participă la mitingul bibliotecarilor organizat la Philadelphia în 4-6 octombrie 1876 în urma căruia se înfiinţează Asociaţia Bibliotecilor Americane (American Library Association) al cărui preşedinte este ales Justin Winsor, iar secretar Melvil Dewey, care a acceptat această funcţie, fără a fi remunerat, timp de 14 ani, până în 1890, când a fost numit preşedinte. (13)

BDD-A27091 © 2008 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

De asemenea, Melvil Dewey a participat alături de 22 bibliotecari, membri ai Asociației Bibliotecilor Americane, la Consfătuirea bibliotecarilor din Anglia, unde s-a înființat Asociația Bibliotecilor din Marea Britanie**.** (14)

Inițierea publicațiilor periodice de specialitate este legată de numele lui Melvil. Dewey, care în anul 1876 a înființat „American Library Journal", la conducerea căruia a fost între anii 1876-1881. Nu numai ideea realizării acestui periodic a fost remarcabilă, dar şi strategia editorială pe care a elaborat-o şi promovat-o în paginile publicației a contribuit la schimbul de idei şi a sprijinit considerabil reformele în domeniul biblioteconomic.

Ideea de a sprijini logistic activitatea de bibliotecă a fost concretizată de către Melvil. Dewey prin înființarea în 1876, la Boston, „Library Bureau" al cărui scop era să: „sprijine achiziția în biblioteci cu echipament într-un mod curent şi de durată: cataloage cu fişe aranjate vertical, cărți cu foi mobile, indexuri." (15) În cadrul acestui Birou a fost introdusă standardizarea fişei de catalog pentru biblioteci.

Tabloul dinamic al activității şi personalității lui Melvil Dewey include, bineînțeles, şi preocupările sale perseverente privind reforma ortografiei limbii engleze şi a sistemului metric. În această direcție a activat ca secretar al celor două asociații: „Spelling Reform Association" şi „American Metric Bureau" şi a propus simplificarea ortografiei limbii engleze pe care a aplicat-o în cea de a doua ediție a Clasificării Zecimale Dewey, iar noul sistem metric l-a utilizat la fişele standardizate furnizate de Library Bureau.

Referitor la lucrările publicate, alături de edițiile Clasificării Zecimale Dewey, menționăm „Regulile Şcolii de Bibliotecari" (Library School Rules), precum şi editorialele din Library Journal.

Integru, tenace, loial, cu aptitudini manageriale moderne, el însuşi lucrând „într-un ritm furios, dar în linişte" (16), având „un caracter pronunțat dinamic, Melvil Dewey va rămâne până la sfârşitul vieții un animator infatigabil" (17) care a marcat biblioteconomia modernă.

Note bibliografice

(1) RIDER, Fremont. *Melvil Dewey.* Chicago: ALA, 1944, p. 29
(2) ŞAMURIN, E. I. *Istoria clasificării bibliotecar-bibliografice*. Leipzig: Bibliographisches Institut, 1964, p. 202
(3) Cf. http://istweb.syr.edu/~jsdp561/Dewey/activities.html
(4) *Encyclopedia of Library and Information Science.* Vol. 7, New York: Marcel Dekker Inc, 1972, pp. 142-143

BDD-A27091 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)

(5) VAHN, Sarah, K. *A Biography of Melvil Dewey.* New York: A.L.A., 1983, p. 94
(6) SAYERS, Berwick, W. C. *A Manual of Classification for Librarians and Bibliographers.* London : André Deutsch, 1963, p. 200
(7) SALVAN, Paul. *Esquisse de l´ évolution des systèmes de classification*. Paris: Ecole nationale supérieure de bibliothécaires, 1972, p. 23
(8) ŞAMURIN, E. I. *Op. cit*., p. 218
(9) Cf. WIEGAND, Wayne. Dewey Declassified: A Revelatory Look at the „Irrespressible Reformer". In: *American Libraries*, jan. 1996, p. 54
(10) DUBUC, Raoul. *La Classification Décimale Universelle: Manuel pratique d'utilisation.* Paris: Gauthier-Villars, 1964, p. 16
(11) WIEGAND, Wayne. *Op. cit*., p. 54
(12) http://istweb.syr.edu/~jsdp561/Dewez/activites.html
(13) Cf. *Encyclopedia of Library and Information Science.* Vol. 7, New York: Marcel Dekker Inc, 1972, pp. 140-142
(14) *Ibidem*, pp. 141-143
(15) *Dictionary of American Library Biography*. New York: Libraries Unlimited, 1978, p. 152.
(16) WIEGAND, Wayne. *Op. cit*., p. 60
(17) DUBUC, R. *Op. cit*., p. 17

Bibliografie

Dewey International: papers given at the European Centenary Seminar on the Dewey Classification held at Banbury, England, 26-30 september 1976, London: The Library Association, 1977, 164 p.

Dictionary of American Library Biography. New York: Libraries Unlimited, 1978, pp. 151-153.

DUBUC, Raoul. *La Classification Décimale Universelle: Manuel pratique d'utilisation*. Paris : Gauthier-Villars, 1964, pp. 16-21.

Encyclopedia of Library and Information Science. Vol. 7., New York: Marcel Dekker Inc., 1972, pp. 140-149.

GORDON, Stephen; KRAMER-GREENE, Judith. *Melvil Dewey: The Man and the Classification.* Albany: Forest Press, 1983.

RIDER, Fremont. *American Library Pioneers*. VI. Chicago: American Library Association, 1972.

RIDER, Fremont. *Melvil Dewey*. Chicago: A.L.A., 1944.

SAYERS, Berwick, W. C. *A Manuel of Classification for Librarians and Bibliographers*. London: André Deutsch, pp. 20-22.

THOMPSON, James. *A History of the Principles of Librarianship*. New York: Linnet Books, 1977, 489 p.

VAHN, Sarah, K. *A Biography of Melvil Dewey.* New York: A.L.A., 1983, 126 p.

VAHN, Sarah. *Melvil Dewey: His Enduring Presence in Librarianship*. Littleton: Libraries Unlimited, 1978.

WIEGAND, Wayne. Dewey Declassified: A Revelatory Look at the „Irrepressible Reformer". În: *American Libraries*, ian. 1996, pp. 54-60

http://www.booktalking.net/books/dewey/

BDD-A27091 © 2008 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:06 UTC)